

HAGELFORM, m. 2. Verktyg, hvarmed ett större antal hagel, 30 till 100, gjutas på en gång.

HAGELKORN, n. 3. Se *Hagel*. 2.

HAGELMÅTT, n. 3. Mått för hagel, att begagna vid laddning.

HAGELPUNG, m. 2. Pung, hvori jägare förvara hagel (bem. 3).

HAGELSATT, a. 1. *H. tackjern*, i brottet hvitt med tätt liksom inströdda, mörkare kiskorn.

HAGELSKUR, m. 2. Skur af hagel (bem. 2).

HAGELSTEN, m. 2. Ovanligt stort och hårdt hagelkorn.

HAGELSVÄRM, m. 2. Skott af hagel (bem. 3). *Han fick hela h-en i benet.*

HAGLA, v. impers. 1. 4) Säges om hagel (bem. 1), då det faller ur luften. *Det h-r starkt. Det h-r in*, haglet faller in. — 2) (fig. fam.) Säges om något, som faller tätt och ymnigt. Brukas i denna mening äfv. som neutrum. *Det h-de kulor, stenar. Pilar h-de ned omkring oss. Det h-de slänger öfver honom.*

HAGLANDE, n. 4. Fallande af hagel.

HAGTORN, m. 2. Trädslag af fam. Rosaceæ. Cratægus. *Allmän H.*, på ängsbackar, med hvita blomknippor, fruktskafven upprätt. *C. oxycantha*. *Stor H.*, i ängar och skogar, lik den föregående, men med spetsiga och djupare delta blad; fruktskafven nedböjda, hela trädet större. *C. mopogyna*.

HAGTORNSEJÄRIL, m. 2. Ett slags fjäril, som har hvita, runda vingar med svarta ådror, och hvars lary gör skada på fruktträden. *Papilio Cratægi*.

HAJ, m. 2. I. Slägte af de Tvärmunta fiskarna, med gällock på sidorna, broskbågar i stället för käftar, skulderbenen löst hängande i köttet, skinnet slätt, utan sköldar eller taggar, munnen tätt besatt med rörliga, skarpa, mångspetsiga tänder, benen blotta brosk, stjerten tjock, huden läderartad och tätt belagd med hvassa och hårda fjäll, köttet segt och osmakligt. *Squalus*. Bland hit hörande arter, som äro de glupskaste af hafvets rofjdjur, märkas: *Katthaj*, *Hammarhaj*, *Hvit-haj*, *Håmar*, *Pigghaj*, *Såghaj*, *Håsthaj*, *Slåthaj*, *Håbrandshaj*, *Jättechaj*, hvilka ses på sina ställen.

HAJ, m. sing. II. (fr. *Haie*) En eller två rader af personer, som gå, marschera eller äro uppställda på en plats i och för en ceremoni. *Göra, formera h. Soldaterna voro uppställda i h.* — En och annan har börjat skriva *Hä*, efter franska ordets uttal.

HAJ, a. sing. oböjl. utan neutr. III. (fam.) Förskräckt. *Blifva h.*

HAJARE, se *Hejare*.

HAJNING, f. 2. (sjöt.) Ett fartygs häftiga långskeppsrörelser i hamn, under storm.

HAJTAND, f. 3. pl. — *tänder*. (bot.) Se *Lejontand*.

HAK, n. 3. Skåra, inskärning, inskuren afsats på verktyg, redskap, o. s. v., der något kan hakas fast.

HÅKA, f. 1. Den del af ansigtet, som är nedanför munnen. *Lång, bred, liten, fin h. Hafva en grop i hakan.*

HÅKA, f. 1. Se *Hakebyssa*.

HÅKA, v. a. 1. Fästa med hake. Brukas sällan ensamt, utan mest i förbindelse med partiklar. *H. af, fast, se Afhaka, Fasthaka. H. sig fast*, fästa sig vid något med hake eller hakar, händer eller klor. (Fig. fam.) *H. sig fast vid någon*, uppsöka och inleda samtal med någon, som man söker kvarhålla så länge som möjligt;

äfv. försätta sig i en sådan ställning till en person, af hvilken man drager någon fördel, att han icke lätteligen kan bli af med en. *H. sig fast vid ett ord*, fästa sig vid ett ord, som en annan yttrat, och dervid uppehålla sig, för att derigenom finna en undflykt, tillfälle till försvar eller anfall. *H. i, på*, med hake fästa något i, på. *H. upp*, öppna något, som varit hopfästadt med hake eller hakar. (Skepps.) *H. kant i kant*, sammanfoga tvenne plankor efter längden genom motsvarande in- och utskärningar i kanterna.

HAKBAND, n. 3. Band, t. ex. på hatt, mössa, för att fästa dem under hakan.

HAKBINDEL, m. 2. pl. — *bindlar*. Bindel, som går under hakan.

HAKBLECK, n. 3. Bleck på harnesk, till skydd för hakan.

HAKBULT, m. 2. (skepp.) Bult, som icke drifves helt och hållet genom träet, och, för att icke lätt kunna utdragas, är försedd med hak eller skårer.

HÅKE, m. 2. pl. *hakar*. 1) (i allmänhet) Ett krokigt eller i en vinkel böjdt föremål. — 2) Ett så formadt verktyg af trä, jern eller jernbeslaget, för att draga, lyfta, hänga på, eller hålla något tillhopa. *Draga, lyfta något med en h. Lyfta dörren af hakarna. Sätta ett fönster på sina hakar. Häkta ihop något med h. Fästa med h.* (Fig. fam.) *Det är en h. dervid eller saken har en h.*, det är ett hinder, en svårighet dervid. *För tusan h-ar! ta mig tusan h-ar!* skämtsamt svordomsuttryck. — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: *Båts-, Strids-, Dörr-, Fönsterhake*, m. fl. — 3) (skepp.) Jernkrok, hvars tjockare ända formerar ett öga, med en jernkaus uti, som medelst en stropp förenar haken med ett block. — 4) (urm.) Hakformig del i ett ur, med tvenne armar, som ingripa mellan steghjultänderna, så att icke uret kan löpa ut på en gång, hvilket eljest skulle hända. — 5) (fig.) Säges om ägojord eller del af land, som skjuter in i annans ägor, eller ett annat land, och bildar liksom en hake. *Hans ägor göra en h. i mina.*

HÅKEBÖSSA, f. 1. Ett fordom brukligt skjutgevär, försedd med stock och lunta.

HAKFORMIG, a. 2. Som till formen liknar en hake.

HAKLAPP, m. 2. Lapp, som fästes under hakan på små barn, att de ej må fläcka kläderna, när de äta.

HAKNÅL, f. 2. (artil.) Verktyg till undersökning af fängslet på kanoner.

HAKPÅSE, m. 2. pl. — *påsar*. Påse, som vissa djur hafva under hakan; äfv. sjuklig, påseformig utväxt under hakan på somliga människor.

HAKRING, m. 2. Ring, försedd med hake.

HAKTÅG, n. 3. (skepp.) Ett tåg, i hvars ena ända är fästad en hake med kaus.

HAKTÅNG, f. 3. pl. — *tånger*. Tång med hakar i ändarna.

HAL, a. 2. 1) Säges om en glatt yta, på hvilken man lätt kan slinta med fötterna, eller som är svår att fasthålla med händerna. *H. is, H. som en ål. Det är mycket h-t på gatorna.* (Fig. fam.) *Sätta en på det h-a*, sätta på ett svårt prof, försätta i en ganska kinkig belägenhet. — 2) (fig.) Falsk. *En h. människa. H-a ord, uttryck*, falska, bedrägliga. *H. tunga*, falskhet i tal, t. ex.: *Akta dig för hans h-a tunga*; äfv. falsk människa, som säger annat, än han tänker, t. ex.: *Akta dig för honom; det är en h. tunga.* — *Sym.* Se *Falsk*.